

КЗ «Центральна публічна бібліотека
імені Василя Скуратівського»
Малинської міської ради
Методичний відділ

Моя історія війни

«Щоденник війни очима бібліотекарів»
Випуск 2.

м.Малин
2022

«Щоденник війни очима бібліотекарів» / «Центральна публічна бібліотека імені Василя Скуратівського» Малинської міської ради; уклад. Т.Ковальчук. – Малин, 2022. – Вип.2.

«Здається, що це сон.

Але це не сон.

Це реальність.

У нас війна»:

розповідають бібліотекарі Малинської громади про початок війни росії проти України...

Ще на початку березня я попросила колег-бібліотекарів записати-описати життя своїх сіл з початку війни росії проти України. Створити таку хроніку подій, почуттів, думок, настроїв. Адже це наше з вами завдання, як бібліотекарів, описати і зберегти для історії ці страшні події. Такий наш внесок у краєзнавчу роботу бібліотек. Це буде вклад в історію рідного краю.

Різниця в сприйнятті війни через стрічку новин і наживо — колосальна. Кожне свідчення може бути цінним для краєзнавчої історії.

Не відкладати на потім, почуття притуплюються, щось вже не так сприймається, щось забувається. А важлива кожна деталь, кожне відчуття, кожне слово. Кожен має розповісти про війну з місця, де він є.

Записати це все наш з вами обов'язок перед майбутнім, наша страшна правда. Ми ж бібліотекарі, хранителі історії. Створимо хроніку подій, про які мають знати майбутні покоління...

Ми пишемо історію цієї війни просто зараз.

Тримаємось і пишемо.

*Алла Котлубовська,
завідувачка Малинівської
сільської бібліотеки-філії*

Пролунав телефонний дзвінок... На дисплеї замиготіло
МАМА

- Ти вже біжиш додому? Знову затрималася допізна на роботі?

- Так,- відповіла я. Працювала над оформленням виставки, скоро «Лесині читання». Поклала слухавку, а в голові роїлися думки, плани, роздуми на завтрашній день, але в глибині душі чомусь неспокійно, якесь дивне відчуття охоплювало мене та й надворі напрочуд було тепло і дуже тихо - тихо, ніби природа насторожено чогось очікувала, чогось страшного і недоброго. Але в це не дуже хотілося вірити..... Цей ранок наступного дня у всіх розпочався приблизно однаково: ми прокинулися від вибухів чи схвильованих дзвінків рідних зі словами: «Війна! Почалося...»

Пам'ятаю, перший дзвінок був до мами, потім до дітей, а потім довго телефонувала сестрі в Київ і лише опівдні отримала від неї відгук: «Аллочко ти вже знаєш..... Я не вірю в це!!!» - «Дорога моя сестричко, ви можете виїхати з Києва до нас?» - «Не знаю, ми спробуємо, може вийде». І ось, неймовірно довге, майже безмежне та дуже тривожне очікування. Здається минає вічність...в якій уривками пролітають спогади про наше з сестричкою дитинство. Тривожні думки перериває дзвінок від мами: «Господи Аллочко, як вони будуть їхати?» - «Мамо, все буде добре, вони скоро будуть.... Знову чомусь ці спогади, і очікування, придушена тривога але попри все віра та

надія на диво. Нарешті ожив телефон: «Аллочко, ми вже в мами»

...У батьківській хаті ми завжди збиралися відзначати свята, дні народження, але й гадки не мали, що знову тут нас зведе усіх разом війна. Коли батько зводив будинок, то казав: «Треба робити великий і просторий підвал, щоб можна було зручно розташувати концервацію та поробити великі засіки для картоплі», бо тримали чимале господарство: свині, кури, качки, гусі, кролики.

І, ось ми всі тут, в цьому підвалі, читали молитви, які тільки знали і просили Господа, щоб це жахіття скінчилося. Дуже переживали за внучку: дитина здригалася і плакала від сильного гулу літаків та вибухів снарядів, переживали щоб вона не захворіла, за батька, який ледь почав оговтуватися після інсульту. Так продовжувалося день за днем. Спати, готувати їжу - практично неможливо, бо сирена за сиреною і ти хапаєш дитину, береш батьків і біжиш до підвалу і так до ранку. Знову читаєш молитви.

8 березня сталася велика трагедія в селі Юрівка, передмістя Малина. Дві російські бомби влучили в дім родини Ободзінських, в звичайнісінький житловий будинок...там не було жодного військового об'єкту поруч. Загинули жінка, вчителька історії, її дочка, двоє онуків, яким було 1.5 рочки та син – 16 років. Залишився живий голова родини Володимир у той день він був на роботі в м. Києві. Жахлива картина постала перед його очима: на місці будинку величезна вирва. Замість будинку – купа цегли, розкидані речі, книжки, одяг, дитячі іграшки. Одну дитинку знайшли там аж біля яру, по підвір'ю лежали частина тіл загиблих. Від будинку після 500-кілограмової бомби лишилися тільки обвалені стіни.

Російські бомби вбили три покоління родини.

...Цей вечір я ніколи не забуду: знову сирена, одягаємо дитину, раптом два потужних вибухи , дитина завищала, я подумала, снаряди впали на сусідську хату. Коли ми вибігли напівроздягнуті з будинку, то побачили, що сусідські хати цілі, рушили до підвалу, а в повітрі відчутно було їдкий запах диму, розуміли , що горить десь зовсім поруч. Коли нарешті запанувала тиша, я вийшла і побачила, що клуби диму та язики полум'я вирують в центрі міста. Зранку ми дізналися, що ворог з повітря атакував наш мирний Малин. Зруйнував міст, знищив військкомат, пошкодив місцевий храм, будівлю мерії, суду тощо. Загинули люди, міст зруйновано.

... Душа нестерпно болить за рідну домівку, а як там дома. Дзвониш до сусідів питаєш, бо додому раз у три дні їздила велосипедом, міський транспорт не ходить...Потім мені розповідають, що голова українсько-чеського товариства Євгенія Поліщук допомагає своїм країнам. Організовує від'їзд жінок з дітьми до Чехії. Ввечері на сімейній нараді прийнято нелегке рішення, що потрібно з онукою їхати мені. Моя донька сказала: «Я потрібна тут, а вам буду телефонувати, все буде добре. Ось побачиш! Не бійся!». Вона - фельдшер на швидкій, зрозуміло, що на той час людські життя часто висіли на волосині і вчасна медична допомога була на вагу золота.

На роздуми та вагання не було часу, нашвидкоруч зібравши документи і необхідні речі ми рушили в дорогу. Три автобуси, у всіх на очах сльози, серце розривається на частинки, адже тут залишаються батьки, твоя єдина надія та опора, твоє щастя - єдина донечка, сестричка з родиною, твоя хатинка, твоя рідна земелька. Що чекає нас усіх - ніхто не знав, а попереду були блок пости та далека довга дорога в невідомість...

Поїздка до Європи була тільки в моїх мріях, але все змінилося в одну мить...

Ніч... Кордон... Автобуси зі збентеженими матерями та переляканими дітьми... Перевірка документів... А попереду, тільки теоретично - Європа, а насправді - насторожена невідомість.

На кордоні працівники пояснювали, допомагали, підказували куди ми маємо рухатися, підносили наші валізи та сонних дітей. Волонтери надавали все необхідне: воду, гарячий чай, каву, їжу засоби гігієни, іграшки дітям, а на тому боці пропускнуго пункту на нас уже чекали чеські автобуси. Все позаду. Діти в безпеці.

І, ось вона Чехія, я її могла бачити тільки зі світлин, книжок та відео. Нічна тиша, все освітлюється, не чути вибухів...

Інша реальність... Все по - іншому... В автобусі тиша, потомлені дітки сплять, ти на хвилинку забуваєш про жахіття останніх днів і дивишся великими відкритими очима на нічну Прагу. Вона надзвичайно гарна, елегантна, таємнича зі своїми середньовічними замками, готичними соборами та палацами. Не віриться, що ти в Європі. Холодна зміюка реальності знову піднімає душевний неспокій, в голові думки: як там дочка, мама з батьком, сестра з родиною.

Від тяжких думок повертаєшся до буденності, постає маса нових питань. Прибули ми до стародавнього чеського містечка Рожмберк-над-Влтавой. Дивовижно красиве туристичне містечко з багатою історією, нас розмістили в одному з замків шляхетної родини Рожмберк.

Теплий, гостинний прийом, забезпечення всім необхідним, безкоштовне харчування та проживання, а душа не на місці...

Майже щодня дзвінки до рідних. Мама говорила, що тримається, але відеозв'язок постійно видавав в її очах страх за життя онуки, дочки з родиною, за хворого чоловіка.

Обстріли за обстрілами, побутові справи, як то обігріти будинок, приготувати їжу, просто поспати стають випробуванням, а інколи й недозволеними розкошами. Війна... Про неї розповідала прабабуся, писали в книжках , але щоб у 21 столітті, в цивілізованому суспільстві, посеред Європи - це ну просто нонсенс.

В один із вечорів, коли ми заповнювали необхідні документи на допомогу, пролунав дзвінок:

- Знову обстріл в нашій Юрівці, є загиблі, пошкоджені будинки жителів, магазини, школа...

З нетерпінням ми чекали від'їзду до дому, бо в якій би казковій реальності ти не знаходився, а справжнє диво лише в рідній домівці. Нарешті цей день настав. Дорогою додому перебирала подумки теплі спогади про дружню, казкову країну Чехію, яка підтримала і дала прихисток тисячам українців у буремні часи війни.

Нарешті ми в Житомирі, нас зустрічає дочка, яка не впізнала своєї малечі, поки та не закричала: " Бабусю - це ж моя мама, моя мамочка!" За ці три місяці онука дуже піросла і подорослішала. На очах у нас сльози, але це сльози радості від зустрічі з дорогими серцю людьми.

Війна принесла багато змін в життя, побут, світогляд кожного з нас, але час не стоїть на місці, і життя продовжує свій плин хоча все і розділилось на «до 24 лютого» і « після...». Сьогодні я продовжую займатися улюбленою справою - працею в бібліотеці, ділюся зі своїми відвідувачами приємними спогадами про гостинну країну - Чехію, пропагую українську книгу, розповідаю про творчість українських та зарубіжних письменників, проводжу зі своїми читачами різноманітні заходи і свято вірю, що скоро настане довгоочікувана Перемога.

Бо Україна - країна незламних людей!!!

Любов Петренко
бібліотекар БудоВороб'ївської
сільської бібліотеки-філії

Ввійшла орда, обідрана, голодна,
На землю хліборобів, трударів...
Потомки ви «велікава» народа?!
Ні, ви – нащадки вічних злидарів!

24 лютого прокинулись інші ми. Інші українці. Перші ракети остаточно зруйнували лабіринт ілюзій. Ми побачили, хто є хто. На що здатні друзі, вороги, а головне, на що здатні ми самі. Українці відкрили для себе новий вимір людяності.

24 лютого 6:30, цей дзвінок зі словами “Мам, почалась війна. Росія обстрілює населені пункти поруч з нашим”, - був для мене ніби холодним душем. Спочатку розпач, сльози та нерозуміння того, чому росіяни зараз спокійно сплять, а ми маємо збирати речі та їхати в безпечне місце, щоб просто вижити. Далі адреналін та пакування валіз. У мене не було складено тривожної валізки, тому що я не думала, що все зайде настільки далеко.

Цілий день на новинах, вони були для мене замість сніданку, кави, бутербродів. Цілий день думаєш, що вони вже на порозі твого села і лягаєш спати з думкою: “Хочу завтра побачити своїми очима новий день.” 27 лютого до нас в село заїхали солдати і стали окопуватися, в цей момент я зрозуміла, що треба готуватися. Ми підготували підвал, щоб було де сховатися у випадку обстрілу села. Так як було холодно, люди надали будинки для перебування солдатів, також допомагали всім чим могли.

Напередодні до нас приїхали близькі родичі, які мешкають в Києві, думаючи що в селі все-таки буде безпечніше, адже вже всі знали, що в планах рашистів був саме Київ, та й разом якось легше переживати всі ці події. До інших

жителів села також поприїжджали рідні, так як мали таку ж думку, як і наші родичі. Але, все повернулось інакше, як ніхто не очікував.

Сусідні села окупували рашисти, і почалось найстрашніше. Обстріли не вщухали цілодобово: артилерія, авіація... Кожного дня наша артилерія обстрілювала позиції ворога, постійний гуркіт, вся земля здригалась.

10 березня прилетіла ворожа авіація, і з гелікоптерів почали обстрілювати наше село, внаслідок чого було зруйновано будинок односельчанки. Цього дня були втрати серед наших військових. Зрозумівши тяжкість ситуації, наші військові повідомили населення, що може бути ще більше обстрілів, і залишатись в селі дуже небезпечно, тому потрібно по можливості виїжджати. Наш староста, його помічники і я, почали складати списки на евакуацію, після чого за участю міського голови були надані автобуси.

12.03.2022р. був один із масованих обстрілів градами, внаслідок чого було пошкоджено 10 будинків .

18.03.2022р. була скинута на село авіабомба, внаслідок чого було знищено 3 будинки і 15 пошкоджено.

19.03.2022р. відбувся масований обстріл села реактивною артилерією внаслідок чого був знищений один будинок разом з усім майном, також багато будинків було пошкоджено, в тому числі мій.

25.03.2022р. відбувся знову обстріл ворожою артилерією, внаслідок якого було знищено один будинок в селі Будовороб'ї і 12 будинків в селі Клітня. Під цей обстріл потрапило кладовище.

Наприкінці березня наші хоробрі військові почали витіснити ворога з наших територій. На момент цих страшних подій, в селі залишалось лише 34 людини.

*Валентина Мельниченко,
завідувачка Дібрівською
сільською бібліотекою-філією*

24 лютого росія розпочала масштабну війну проти України по всій довжині спільного кордону, а також з території білорусії, що поряд з нами. Їхні ракети полетіли на наші мирні міста, села. Життя українців змінилося за лічені хвилини.

Пам'ятаю 5:30, дзвінок, почула в слухавці: «Прокидайся, війна почалася, бомблять наші села і міста». На наступний ранок по дорозі через село Діброва на білорусь уже їхала наша військова техніка. Було страшно дивитися на все це, люди не розуміли, як таке могло статися, страх, нерозуміння, що робити.

В перший день війни із с. Діброва були призвані до ЗСУ Коваленко М.В. та Ткачук Т. А. і пішли добровольцями Багінський А. А. та Гордієнко О.М.

З села почали виїжджати матері з дітьми, їхали хто куди.

Хто за кордон, хто в західні області України. Багато людей вивіз сільський батюшка Вадим Заблоцький.

Війна розділила життя всіх українців на до та після. По всій Україні вводиться комендантська година, а також світломаскування. Кожного дня над селом літають російські винищувачі, які бомблять навколишні села.

Через село в сторону Іванкова їде військова техніка, чути як стріляє артилерія в бік Києва.

В селі Діброва сільський староста Володимир Лакей організував збір коштів та продуктів для ЗСУ. Також були організовані добровольчі загони, які охороняли вулиці села. У Дібрівському старостинському окрузі було організовано допомогу, привозили хліб та продукти малозабезпеченим.

І ось наші війська відбили рашистів від Києва. Люди стали повертатися в село. Розпочалась волонтерська робота. Проводили збір продуктів для ЗСУ, готували м'ясні каші і передавали волонтерам. Це Марчук Г.В., Ткачук Т.І., Дмитренко Г.І., Овсійчук .Р., Коваленко О.А., Коваленко М.І., Мельниченко В.П., Гайдамака О.Д. та багато інших. Я також кожного дня працювала з волонтерами.

Згодом стали збирати тканину та виготовляти маскувальні сітки.

На превеликий жаль не обминуло горе нашу

громаду. На війні загинули наші односельчани це :

Малихін Валерій Валерійович (06.10.1971- 16.08.2022)
молодший сержант, загинув під Бахмутом.

Федоренко Олексій Анатолійович (05.06.1987- 11.09.2022)
загинув внаслідок підриву на протитанковій міні поблизу н.п. Червоне Харківської обл.,

Приходько Сергій Вікторович (09.06.1973- 01.10.2022)
старший сержант, старший мінометник відділення,
загинув біля Бахмута.

Вічна пам'ять і вічна слава Героям!

В цій війні Україна переможе, тому що всі як один
піднялися на захист своєї землі і правда на нашому боці.

Слава Україні!

Укладач: Т.Ковальчук
Комп'ютерний набір: Т.Ковальчук

